

Folytassuk? Hiszen már százszor vázoltuk ennek a háborúnak az esélveit, eshetőségeit. Minden kis gyermek ösmeri azokat. Ennek a háborúnak nem szabad megtörténnie, nem szabad lángba borítani és vérbe fullasztani az egész nagy európai kulturát.

Mi csak ennyit tudunk, ennyit érzünk. De mit jelent a mi érzésünk a készülő, a robajló veszedelemnek ezekben a végzetes óráiban, amikor már nem a szív érez és nem az értelem gondolkodik, de ezek munkáit a szenvedelem és az indulat vette át. Felsőbb erők, szinte emberfeletti erők hatalmába van most letéve minden és az egyedüli, amit tehetünk, az, hogy még egyszer megindultan gondolunk mindarra, amit eddig élveztünk, anélkül, hogy annak igaz értékét ismertük volna, a békére, tűzhelyünk biztonságára, családjunk épségére, gyönyörű városainkra, a kenyeret adó békés munkánkra, a nemes szellemi szórakozásokra, a zavartalan éjszakáinkra, országunk nyugodt fejlődésére, az iskoláinkra, a műhelyeinkre és mindenre, ami e percben olyan oszlónak, olyan eltűnőnek tetszik, mint a szappan színes buborékja.

Budapest választott.

— Második nap. —

(Saját tudósítónktól.) Budapest választott... Kétszáz ember került be a főváros törvényhatóságába s ezek fognak majd határozni arról, hogy mennyi adót fizessünk, ehessünk-e olcsóbb húst és olcsóbb kenyeret, járassunk-e tiszta és föl nem tépett utcán; csupa olyan dolgról, amelyek fontosak nekünk, szegény, elnyomott és kizsárolt budapesti polgároknak...

És a polgár fölbredt reggel. Amikor kinyitotta a szemét, még sötét volt a hálószobában, fölcsavarta tehát a villanyt, amelynek hat fillér a hektowatt-órája. Ilyenkor szürke téli reggel, amikor az álom még benn gubbaszt az agyban, minden bánata eszébe jut az embernek. Az álom már tűnőben s birodalmát fájón, szaggatón foglalja el a valóság; még az előbb azt álmodta — miről álmodhatik egy polgár? — hogy megütötte a főnyereményt s most elébe tolakodik a lakása képe, azért a lakásé, amelyért vért kell izzadnia minden negyedkor.

— November vége van — gondolja a polgár — még két hónap van februárig.

És örül egy kicsit. Két hónapi idő: istenem, örömei is vannak a polgárnak. De aztán odaül az asztalhoz, hogy megreggelizzék s ráesik a tekintete a kiflire. Vörösen sárgás, horpadt, kicsi jószág; talán a pék is utálta már, amikor a sütőbe dobta. Megeszi — enni kell csak valamit a kávéhoz — s közben már gondolatai is vannak.

— Faize van ennek a kiflinek vagy szalmaize?

Rége, gyerekkorában, odahaza Kisbörögződön már pajkosságból megkóstolta a fát is, meg a szalmát is, de régen volt s most eszteni őta nem tudja eldönteni ezt a problémát. Pedig minden reggel erről gondolkodik s mindig eközben zavarja meg a felesége:

— Nem tudok már mit főzni... A mészáros 2 korona 40 fillért kér a legközségesebb marhahusért. A kenyér kilójáért 38 fillért szed a pék, hallod-e? Azt mondtad a múltkor, hogy olcsóbb lesz a szárnyas, mert eltörültek valami

adót, de a csarnoki kofák a szemembe nevettek, amikor mondtam. A zöldségről is, meg tudom is én miről is olvastál nekem az újságból, de én azt látom csak, hogy nem tudják már, micsoda árat kérjenek tőlünk. Nem is tudok kijönni a koszt pénzéből, hallod-e?

A polgár a nyaka közé huzza a fejét, dűnynyög valamit; szeretne már kívül lenni s nem hallani semmit.

— Jó, jó — nyöszörgi — majd csak lesz valahogy, ne keserítsd el minden reggel az életemet.

Kint aztán mindig el is felejt szerencsésen az egészséget. Végigballag az utcán, a besüppedt kövezeten és a lyukas aszfalton, amelyben még benne poshad a tegnapi eső, aztán átvág egy sáncon, amelyet már éppen egy hónapja emeltek a fölszedett kövezetből s megállapodik a villamos megállóhely előtt. Vár. Kocsi nem jön.

— Ez a közlekedés — kiált föl mellette egy munkás — micsoda gyalázatos! Már tíz perce, hogy itt várok.

A polgár feléje sandít s úgy érzi, hogy igaza van. Csakugyan, minden reggel mennyi időt tölt el azzal, míg megvárja a kocsit, aztán megvárja, míg elmegy őt megtelt kocsi s végül ki-
verekszik magának egy helyet a hatodikon.

— Igen — szövi tovább lomhán a gondolatait — ha autotaxi volna, olcsó autotaxi, hát néha, ha nagyon sürgős a dolog, lehetne azon is menni. De nincs. Vajon mért nincsen még mindig?

De alig gondolkozik ezen egy kicsit, jön a villamos. Épp előtte áll meg, rajta kinn lóg a megtelt tábla, de a kalauz benn van a kocsi-ban, hát hirtelen felugrik. Nem is figyelhetett rá, mert veszekszik.

— Átszállót adjon — sipítja egy asszony — a Dunapartra.

— Nem adhatok. Oda nincs jegy, mert az más társaság — ordítja a kalauz. — Nem ért maga magyarul?

A polgár kinéz az ablakon. Nem érdekli a veszekedés; minden nap ugyanezt hallja. Most meg egy másik utas kezd veszekedni, hogy jól van kilyukasztva a jegye s nem fizet másodszor. Kicsit unalmas már ez. A polgár ásít, aztán nemsokára leszáll s szinte beleütközik egy csoport emberbe, akik egy iskolaépület előtt állanak.

— Mi ez itt?

— Tessék, egy ellenzéki lista — ordítja neki egy ember s a kezébe nyom valami színes cédulát.

A polgár kicsit érdeklődve nézi a sürgölődő embereket.

— Községi választás! Szóval városatyákat választanak itt...

Nézi még egy pillanatra őket, aztán a fejét csóválja. Mennyi naplopó. Nincs más dolguk, mint itt álldogálni? Ki törődik azzal, hogy ki lesz városatya s ki nem? S ha talán el is menne szavazni — gondolja hirtelen — mit használna az ő szavazata? Vajon megváltozna-e itt valami?

Nem jó erre még gondolni sem. Kelleme-tlen. Mit törődik ő mindezekkel? — s megy tovább lassan, lustán, fáradtan.

És a pesti polgár — sok sok ezer pesti polgár — nem is ment el szavazni. Mit törődik a pesti polgár a községi választásokkal? Ha az alábbiakban még nincs is teljes eredmény, az egészen bizonyos, hogy a paktumos listák győztek. Kétszáz ember került ma a főváros törvényhatóságába, köztük sok új ember is, de a rendszer marad a régi. S ha a pesti polgár is a régi marad, akkor megérdemli ezt a rendszert.